

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De commutatione in majus quis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

At Episcopus, posita dicta consuetudine, jam ex vi or-
nariæ jurisdictionis acquisita per consuetudinem dis-
pensat, ergo poterunt Regulares: Consuetudo enim dat
jurisdictionem ordinariam, ut probat Sanchez lib. 8. de
marr. d. 12. n. 4. cum contingat, de foro competenti.

Quid possit fieri circa aliqua vota reser-
vata, vel per Iubileum, insinuat max §. 5. n. 1.

Facta dispensatione, an quis possit redire ad prius vo-
tum, dicitur item max §. 7.

§. V. De commutatione Voti.

Quis commutandi potestatem habeat?

1. **H**abent sine dubio commutandi vota potestatem.
Primo, omnes Superiores jurisdictione Episco-
pali potentes, Secundo, omnes Regulares, ut diximus
n. 47. Tertiò, omnes Confessarii per Bullam Crucia-
te, vel per Iubileum electi, modo n. 11. mox dicendo.

2. At enim vero: eo ipso, quod quis potestatem ha-
bet dispensandi, censetur habere potestatem commu-
tandi; Respondeo ita, quia quibus conceditur majus,
concessum intelligitur & minus in eodem genere rerum:
juxta illud: Cui licet, quod est majus, licet, quod est minus.
Ita Sanch. lib. 4. in dec. c. 49. n. 28. Castro Pal. d. 2. de voto,
p. 14. & tr. 25. d. unica, de Bulla Cruc. part. 10.

Quid contra? eo ipso quod quis commutare potest,
potestne dispensare? Respondeo, non ita, quia major po-
testas nullo modo continetur in minori Sic iidem ibid.

De commutatione in majus.

Quis?

3. Non solum prædicti Superiores, & Privilegiati
sed quilibet potest suum votum non reservatum, nec ter-
tio præjudicans, in melius commutare. Ita Navarr. Cou.
Sayr. Val. Suar. Sâ, aliique apud Castro Pal. l. c. de voto,
p. 15. n. 2. Ratio est, quia melius bonum Deus acceptat
loco minoris, ut potest sibi gratius. Certè id non accidit
in hominibus, quibus non eo ipso, quod aliquid mel-
lius est, placet magis. Regulæ autem ad discernendum,
quodnam sit opus melius, videantur infra c. 17. §. 4. n.
præsertim 23.

Quæ?

4. Omnia vota præter verè reservata, & præter ea,
quæ in utilitatem tertij exissa sunt, & ab eo acceptata,
potest quis, in evidenter melius commutare. Ita Navarr.
Val. Sayr. Sâ, Suar. Sanch. aliique apud Castr. l. c. d. 2.
p. 15. n. 2. Dixi primò (præter reservata) non enim quis,
v. g. peregrinationem Romanam sibi in quocunque
aliud commutare, ne in aliud quidem reservatum, v. g.
castitatem potest. Ratio est, quia eo ipso, quod votum est
reservatum, subditur Superioris arbitrio, & non voven-
tis dispositioni relinquitur. Excipe, nisi commutatio fiat
in ingressum Religionis; quia propter summam perfe-
ctionem status Religiosi, potest quilibet votum in il-
lum mutare; quam exceptionem fecit Pontifex cap. scri-
ptura, de voto; ibi: Relis fracti voti non habetur, qui tempo-
rale obsequium in perpetuum noscitur ob Religionis obsequium
commutare.

5. Dixi secundò, præter ea, quæ in utilitatem tertij,
&c.) non enim, ex Sayr. Suar. Less. apud Castro Pal. l. c. de
voto, n. 2. si quis fortè vovit dare, v. g. pauperi huic deter-
minato elemosinam decem aureorum, ilque acceptave-
rit, pote in aliquorum sententia in aliud melius opus,
v. g. in Missas permutare; quia tunc acquisitum est jus
tertio, cui non semper, ut modo dixi, quod melius est,
placet. Dico (in aliquorum sententia): nam ceterum
vide, quæ docui c. 7. §. 6. n. 3. & mox infra docbo c. 17. §. 2.

6. Quid, si votum ejusmodi acceptatum non fuerit?
Ajo cum iidem, posse commutari, ut ex dictis supra §. 4.
n. 29. manifestum est. Nam propterea, si Calicem huic Ec-
clesiæ pauperi vovisti, nec ipsa, vel ejus Rector, aliùve le-
gitimè acceptavit, potes pauperiori dare. Ita Sanch. lib. 4.
in dec. c. 49. Less. n. 6. Pont. aliique apud Castr. de voto l. c.

Ob quas causas?

7. Nulla causa ad explicatam commutationem in
melius desideratur; siquidem, opus ipsum Deo gratius
esse, facit causam præbe. Ita Navarr. Sayr. Azor. Laym.
Sanch. Suar. aliique loc. cit.

De Commutatione in minus.

Quis, Quæ Vota, Ob quas causas?

8. Nullus, nisi qui potest dispensare propter Vota sine
reservata, live non reservata, in notabiliter minus com-
mutare (enim fit in paulò minus, cum parum pro nihilo
reputetur, non minus, sed æquale moraliter, reputatur).
Ratio dicti est clara, quia tunc admisceretur remissio par-
tis voti, æque adeò dispensatio. Vnde etiam fit, ut casus
ejusmodi commutationis in minus, eadem debeant esse,
quæ sunt dispensatione, nempe obstantes executioni vo-
ti, ut suo loco supra diximus. Quod si quis Superior, vel
Delegatus ab ipso sine causa votum grave in notabiliter
minus commutaret, v. g. Jejunium in quinq. Patet & At
peccaret mortaliter, quia usurparet auctoritatem sibi non
concessam, hoc est, potestatem dispensandi sine causa, quod
esse mortale diximus supra §. 4. n. 12.

9. Quid de validitate? Respondeo, Quando com-
mutatio fit in minus auctoritate Prælati, vel Delegati
per Bullam, Iubileum, privilegia, etiam nulla subsistente
causa, valet commutatio; concipit tamen vovens gravem
obligationem supplendi id, quod deest ad æqualitatem
materie subrogatæ cum promissa. Ita Sanch. lib. 4. de vo-
to, cap. 3. 1. Ratio est, quia contractus permutationis, sicut
& venditionis, non annullatur ex inæqualitate pretij, vel
rei cum re; sed solum est onus supplendi id, quod ad æ-
qualitatem deest: ita proportionaliter in casu permuta-
tionis voti. Eadem ratio idem persuadet, si commutatio
in minus fit propria auctoritate; sat enim erit implere,
seu habere animum supplendi quod deest: vel certè re-
deat vovens, ad prius votum. Hæc ex Sanchez, cui non in
omnibus consentit Castr. d. 2. de voto, p. 17.

De Commutatione in æquale.

Quæ?

10. Constat ex dictis Episcopos, Episcoporumque ju-
risdictione potentes, item Religiosos ex privilegio, posse
etiam extra confessionem commutare vota non reservata
in æquale, vel ex modò dictis n. 8. in quasi æquale.

11. Eadem etiam extra Confessionem, facultate po-
tetur Confessarius electus virtute Bullæ Cruciatæ; vel
Iubilæi: Verba Bullæ hæc sunt: Possum eligere Confessi-
arium, &c. & illis vota omnia, (ultramartino Cast. tatis, & Re-
ligionis dumtaxat exceptis) in aliquod subsidium hujus ex-
peditionis per eundem Confessarium commutari possum.
Verba Iubilæi: Possum approbato Presbytero eligere qui
valeant vota quæcumque ab eis emissâ (Castitatis, & Re-
ligionis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare.
Ex quibus verbis vides ad dandam licentiam petendi
debitum ei, qui cum castitatis voto matrimonium con-
traxit non se extendere, nec Cruciatam, nec Iubilæum:
quia ea licentia esset partialis dispensatio voti facti casti-
tatis, quod hic excipitur.

An elemosina data ob Bullam Cruciatæ, & an privi-
legium ipsum Iubilæi, faciant, ut commutatio votorum
licite, vel valide fiat in minus, similia; pertinent ad
tractationem de Bulla, & de Iubilæo.

12. Iam verò, an quilibet propria auctoritate possit
votum utique non reservatum in æquale sibi commuta-
re, celebris est questio: Negat Suar. lib. 5. de voto, cap. 19.
n. 1. Sanch. l. 4. in dec. c. 43. n. 12. alios citans, quibus addo
Castr. de voto, p. 15. n. 5. & communior sententia; quia
quamvis opus subrogatum sit æquale operi promisso
per votum: at eo ipso, quod hoc promissum, melius
est, quam non promissum; ergo, si tunc quis commutaret,
convin-